

شیوه‌نامه‌ی اجرایی

برای

آیین‌نامه‌ی دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپوسته‌ی دانشگاه مازندران

به شیوه‌ی آموزشی-پژوهشی

مصوب جلسه‌ی ۸۶۶، تاریخ ۱۳۹۴/۰۷/۰۴ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

ابلاغ شده به شماره‌ی ۲/۱۶۵۲۴۲، تاریخ ۱۳۹۴/۰۸/۱۲

فهرست مطالب

مقدمه ۴

فصل اول: کلیات

ماده ی ۱. هدف ۴

ماده ی ۲. تعاریف ۴

ماده ی ۳. شرایط ورود به دوره ۶

ماده ی ۴. نظام آموزشی ۷

ماده ی ۵. برنامه ی آموزشی ۷

فصل دوم

۱) واحدهای درسی و شرایط تدریس ۷

۲) دروس جبرانی ۸

فصل سوم

۱) طول دوره ۹

۲) ثبت نام و انتخاب واحد ۱۰

۳) حضور و غیاب ۱۱

۴) حذف و اضافه ۱۲

۵) حذف اضطراری تکدرس ۱۲

۶) ارزیابی تحصیلی ۱۳

۷) مرخصی تحصیلی، انصراف، اخراج و ترک تحصیل ۱۴

۸) انتقال، تغییر رشته و میهمان ۱۵

۹) معادل سازی واحدها ۱۵

فصل چهارم

۱) استادان راهنما، مشاور و ظرفیت پذیرش دانشجو ۱۶

۲) پایان نامه ۱۷

فصل پنجم

۱) دفاع از پایان نامه ۱۹

۲) دانش آموختگی ۲۱

پیوست ها

پیوست شماره ۱ : حذف اضطراری تکدرس ۲۴

پیوست شماره ۲ : دستورالعمل وظایف نماینده تحصیلات تکمیلی ۲۵

پیوست شماره ۳ : فرم درخواست دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد ۲۷

پیوست شماره ۴-۱ : کاربرگ ارزشیابی پایان نامه کارشناسی ارشد ۲۸

پیوست شماره ۴-۲ : صورت جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد ۲۸

پیوست شماره ۵ : فرم تعهد نامه اصالت پایان نامه ۳۰

مقدمه

به استناد بند ۱۲ ماده‌ی ۳ آیین‌نامه‌ی شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۹۳/۷/۲۸)، آیین‌نامه‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته‌ی مصوب جلسه‌ی ۸۶۶، تاریخ ۱۳۹۴/۰۷/۰۴ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی، طی نامه‌ی شماره‌ی ۲/۱۶۵۲۴۲، مورخ ۱۳۹۴/۰۸/۱۲ معاون محترم آموزشی وزارت علوم برای اجرا ابلاغ گردید و این شیوه‌نامه براساس مفاد ماده‌های متعدد آیین‌نامه‌ی یادشده، مانند ماده‌ی ۱۲، تبصره‌ی ۳ ماده‌ی ۱۴ و تبصره‌ی ۱ ماده‌ی ۲۰ و ۲۱ تهیه و تدوین شده و صرفاً برای دانشجویان و روی ۱۳۹۴ و بعد از آن قابل اجراست.

فصل اول

کلیات

ماده‌ی ۱. هدف

هدف از تدوین و اجرای این شیوه‌نامه، تعیین چهارچوب قانونی برای اجرای صحیح دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته در تمامی رشته-گرایش‌ها به منظور گسترش دانش و تربیت متخصصان و پژوهشگرانی است که با فراگیری آموزش‌های لازم و آشنایی با روش‌های پژوهش علمی، مهارت لازم را برای آموزش، پژوهش و خدمات کسب کنند.

ماده‌ی ۲. تعاریف

۱. **وزارت:** وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
۲. **دانشگاه:** منظور دانشگاه مازندران و مراکز آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) است که دارای مجوز تأسیس از وزارت هستند.
۳. **آموزش رایگان:** تسهیلاتی قانونی که به موجب آن دانشجویان می‌توانند بدون پرداخت شهریه و صرفاً با سپردن تعهد خدمت، تحصیل کنند.
۴. **دانشجو:** فردی که در یکی از رشته‌های دوره‌ی تحصیلی کارشناسی ارشد ناپیوسته برابر ضوابط، پذیرفته شده، ثبت نام کرده و مشغول به تحصیل است.
۵. **دانش‌آموخته:** فردی که یکی از دوره‌های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوط را دریافت کرده است.
۶. **مرخصی تحصیلی:** مدت زمان مشخصی که دانشجو، برابر ضوابط معین، به‌طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.
۷. **انصراف تحصیلی:** فرایندی که در آن دانشجو به‌طور خود خواسته از ادامه‌ی تحصیل خودداری کند.

۸. **حضور:** شیوه‌ای از آموزش است که دانشجو در آن تمام تحصیل خود را به صورت چهره به چهره و تمام وقت به انجام می‌رساند.
۹. **غیرحضور:** شیوه‌ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو در تمام طول تحصیل، الزامی نیست.
۱۰. **نیمه‌حضور:** شیوه‌ای از آموزش است که بخشی از آن به صورت حضوری و بخشی از آن به صورت غیر حضوری انجام می‌شود.
۱۱. **استاد راهنما:** یکی از اعضای هیأت علمی دارای مدرک دکتری است که مسؤولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پروژه، پایان‌نامه و یا رساله بر عهده دارد و از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه (یا با مجوز دانشگاه از خارج از دانشگاه) انتخاب می‌شود.
۱۲. **استاد مشاور:** یکی از اعضای هیأت علمی است که مسؤولیت مشاوره‌ی دانشجو را در انجام پروژه، پایان‌نامه و یا رساله به عهده دارد و از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه و یا متخصصان خارج از دانشگاه انتخاب می‌شود.
۱۳. **مدرّس:** فردی که در دانشگاه به آموزش و مهارت‌آموزی به صورت تمام وقت، نیمه وقت یا پاره وقت اشتغال دارد.
۱۴. **برنامه‌ی درسی:** مجموعه‌ی به هم پیوسته‌ای از دروس و فعالیت‌های هر رشته‌ی تحصیلی است که اهداف مشخصی را دنبال می‌کند.
۱۵. **واحد درسی:** مقدار مفاهیم یا مهارت‌هایی که برای فراگیری دانشجو در طول یک نیم‌سال تحصیلی یا زمان معادل آن در نظر گرفته می‌شود. هر واحد درسی نظری ۱۶ ساعت؛ عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت؛ کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت؛ کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیم‌سال تحصیلی یا دوره‌ی تابستانی و طبق برنامه‌ی درسی مصوّب اجرا می‌شود.
۱۶. **گروه آموزشی:** بنیادی‌ترین واحد علمی دانشگاه، متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی است که دارای تخصص مشترک در یک رشته‌ی علمی هستند.
۱۷. **شورا:** منظور شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مازندران یا شورای دانشگاه در شیوه‌ی آموزشی - پژوهشی است.
۱۸. **درس جبرانی:** درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، ضروری است.
۱۹. **رشته‌ی تحصیلی:** یک برنامه‌ی آموزشی است که با محتوا و روش‌شناسی خاص، در قالب برنامه‌ی درسی اجرا می‌شود.
۲۰. **دوره‌ی کارشناسی ارشد:** یک دوره‌ی تحصیلی که پس از دوره‌ی کارشناسی آغاز می‌شود و حداقل شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.

۲۱. شیوهی آموزشی-پژوهشی: شیوهی است که محتوای برنامه‌ی درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر پایان‌نامه نیز می‌باشد.

۲۲. شیوهی آموزشی: شیوهی است که دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و بدون گذراندن پایان‌نامه دانش‌آموخته می‌شود.

۲۳. نیم‌سال تحصیلی: هر نیم‌سال تحصیلی، شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.

۲۴. پایان‌نامه: بخشی از شیوهی آموزشی-پژوهشی است که در یک زمینه‌ی مشخص رشته‌ی تحصیلی و با راهنمایی استاد راهنما انجام می‌شود.

۲۵. کمیته‌ی تصویب: منظور کمیته‌ی تصویب پایان‌نامه و رساله‌ی دانشگاه است.

۲۶. هیأت داوران: اعضای هیأت علمی هستند که برای ارزیابی پایان‌نامه‌ی دانشجو در دوره‌ی کارشناسی ارشد، مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می‌شوند.

ماده‌ی ۳. شرایط ورود به دوره

۱-۳. شرایط ورود به دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته به قرار ذیل است:

۱) داشتن صلاحیت‌های عمومی ورود به دوره برابر ضوابط؛

۲) دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره‌ی کارشناسی، اعم از پیوسته و ناپیوسته‌ی مورد تأیید وزارت؛

۳) قبولی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق مقررات مصوب وزارت.

تبصره‌ی ۱. مدرک معادل کارشناسی برای ورود به دوره‌ی کارشناسی ارشد فاقد اعتبار است.

تبصره‌ی ۲. تحصیل همزمان در دوره‌ی کارشناسی ارشد در دانشگاه‌ها (اعم از دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

۲-۳. دانشگاه اختیار دارد در چهارچوب مقررات وزارت متبوع در رشته‌های مختلف دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته از خارج از کشور دانشجو بپذیرد.

۳-۳. دانشگاه اختیار دارد در چهارچوب مقررات وزارت متبوع با انعقاد قرارداد یا تفاهم‌نامه با دانشگاه‌های خارج از کشور، اقدام به پذیرش یا اعزام دانشجو برای دوره‌های کوتاه مدت یا بلند مدت نماید.

تبصره. معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه اختیار دارد که برای دانشجویان غیرایرانی شیوه‌نامه‌ی متناسب با آنان تدوین و اجرا نماید.

۴-۳. دانشگاه اختیار دارد در چهارچوب مقررات وزارت متبوع و انعقاد تفاهم‌نامه یا قرارداد با سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات، اعم از داخلی یا خارجی به صورت مشترک، دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته برگزار نماید.

ماده‌ی ۴. نظام آموزشی

۴-۱. آموزش در دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی است.

تبصره. دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه‌ی درسی مصوّب را با رعایت ضوابط، برای دانشجویان خارجی و یا دوره‌های بین‌المللی به زبان غیرفارسی ارائه نماید.

ماده‌ی ۵. برنامه‌ی آموزشی

دانشگاه موظف است برنامه‌های آموزشی و درسی مصوّب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت را برای دوره‌ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی دانشجو پذیرفته است، اجرا کند.

۵-۱. گروه‌های آموزشی مجری دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته برای تحقق اهداف ذیل، موظفاند برنامه‌های آموزشی و محتوای دروس دوره را مطابق با مقررات، بازنگری کرده و بعد از طی مراحل قانونی و تصویب شورای دانشگاه اجرا نمایند:

الف) به روز کردن محتوای دروس در پیوند با تحولات علوم و فناوری.

ب) کاربردی نمودن محتوای دروس به منظور اشتغال‌زایی.

پ) انطباق برنامه‌های درسی با نیازهای علمی و فنی کشور.

ت) استفاده از منابع علمی و نرم‌افزارهای تخصصی جدید.

ث) به‌کارگیری شیوه‌های نوین آموزشی.

فصل دوم

۱) واحدهای درسی و شرایط تدریس

ماده‌ی ۶. تعداد واحدهای درسی دوره‌ی کارشناسی ارشد حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است که از این تعداد، در شیوه‌ی آموزشی - پژوهشی ۴ تا ۶ واحد مربوط به پایان‌نامه و مابقی به صورت واحدهای آموزشی می‌باشد.

ماده‌ی ۷. چگونگی و ترتیب ارائه‌ی دروس هر دوره‌ی تحصیلی، رشته و یا گرایش با رعایت پیش‌نیاز هر درس طبق برنامه‌ی درسی مصوّب، بر عهده‌ی گروه آموزشی است.

۷-۱. تدریس در دوره‌ی کارشناسی ارشد فقط توسط اعضای هیأت علمی مجرب با مرتبه‌ی استادیاری یا بالاتر مجاز است.

۲-۷. شرط تدریس در دوره‌ی کارشناسی ارشد حداقل دو سال (۴ نیم‌سال) تدریس در دوره‌ی کارشناسی (به شرط دایر بودن در دانشگاه) به‌عنوان عضو هیأت علمی، سابقه‌ی علمی-پژوهشی مطلوب و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه است.

تبصره. در موارد استثنایی، در صورت عدم احراز شرایط «بند ۲-۷» تصمیم‌گیری با شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

۳-۷. دارا بودن مدرک دکترا برای مدرّسان و صاحب‌نظران مدعو که عضو هیأت علمی نیستند، الزامی است.

۴-۷. در موارد استثنایی و شرایط خاص رشته‌ی تحصیلی، می‌توان از اعضای هیأت علمی با مرتبه‌ی مربی به شرط دارا بودن سوابق آموزشی و پژوهشی مطلوب، به پیشنهاد شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه استفاده نمود.

۲) دروس جبرانی

ماده‌ی ۸. تعداد واحدهای دروس جبرانی به تشخیص گروه آموزشی حداکثر ۱۲ واحد است.

۱-۸. چنانچه رشته‌ی دوره‌ی کارشناسی دانشجوی با رشته‌ی دوره تجانس نداشته باشد، باید تعدادی از دروس را تحت عنوان جبرانی بگذراند. تعیین نوع دروس و تعداد واحدها، بسته به رشته‌ی دوره‌ی کارشناسی دانشجوی، به تشخیص گروه آموزشی است.

۲-۸. در شرایط خاص، تعیین دروس جبرانی برای رشته‌های مرتبط با شرایط ذیل امکان‌پذیر است:

۱) ارائه‌ی دلایل و مستندات لازم توسط گروه آموزشی مربوط.

۲) تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده.

۳) تأیید شورای برنامه‌ریزی دانشگاه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه.

۴) تأیید شورای دانشگاه.

۳-۸. دروس جبرانی در ابتدای دوره و قبل یا هم‌زمان با دروس اصلی ارائه می‌شود و در انتخاب درس‌ها، اولویت با دروس جبرانی است.

۴-۸. گروه‌های آموزشی موظفاند دروس جبرانی و تعداد واحد آن را در ابتدای دوره به اطلاع دانشجویان مشمول آن برسانند و رونوشتش را برای درج در پرونده‌ی دانشجوی، از طریق دانشکده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نمایند.

۸-۵. دروس جبرانی الزاماً باید از واحدهای دوره‌ی کارشناسی رشته‌ی مربوط و به شرط حضور دانشجویان در کلاس‌های کارشناسی ارائه شود.

۸-۶. دروسی را که دانشجو قبلاً در دوره‌ی کارشناسی گذرانده، تکرار آن در صورتی که عنوان درس بر اساس سرفصل برنامه‌ی مصوّب کارشناسی ارشد باشد، مجاز نیست.

۸-۷. هزینه‌ی دروس جبرانی طبق تعرفه‌ی مصوّب هیأت امنای دانشگاه از دانشجو دریافت می‌شود.

۸-۸. کسب نمره‌ی قبولی ۱۲ در دروس جبرانی، الزامی است. این نمره در کارنامه‌ی دانشجو ثبت، ولی در میانگین نیمسال و کلّ محاسبه نمی‌شود.

۸-۹. در صورتی که واحدهای جبرانی اخذ شده، حداقل ۸ واحد آموزشی باشد، زمان استفاده‌شده برای دروس جبرانی در سقف سنوات تحصیلی دانشجو محاسبه نمی‌شود. در غیر این صورت، در سقف سنوات تحصیلی دانشجو محاسبه می‌گردد.

فصل سوم

(۱) طول دوره

ماده‌ی ۹. مدت مجاز تحصیل در دوره‌ی کارشناسی ارشد، دو سال و مشتمل بر چهار نیمسال تحصیلی است.

۹-۱. در شرایط خاص در صورتی که دانشجوی مشمول آموزش رایگان در مدت مجاز تحصیلی، دانش‌آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا دو نیمسال افزایش دهد.

۹-۲. افزایش یک نیمسال، برابر با نیمسال پنجم تحصیلی به صورت رایگان بوده و به شرط درخواست دانشجو، تأیید استاد راهنما، شورای تحصیلات تکمیلی گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده انجام می‌گیرد و معاونت آموزشی دانشکده موضوع را به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام می‌نماید. تأیید استاد راهنما، شورای تحصیلات تکمیلی گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده انجام می‌گیرد و معاونت آموزشی دانشکده موضوع را به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام می‌نماید.

ضمناً دانشجو موظف است درخواست خود را حداقل ۱ ماه قبل از اتمام سنوات و بعد از تأیید استاد راهنما به مدیر تحصیلات تکمیلی گروه تسلیم نماید.

۹-۳. افزایش نیمسال دوم، برابر با نیمسال ششم تحصیلی به شرط درخواست دانشجو، ارائه‌ی مدارک و مستندات متقن، گزارش پیشرفت تحصیلی (پایان‌نامه)، تأیید استاد راهنما، شورای تحصیلات تکمیلی گروه،

شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌گیرد. ضمناً دانشجوی موظف است درخواست خود را به انضمام مستندات، حداقل ۲ ماه قبل از اتمام سنوات و بعد از تأیید استاد راهنما به مدیر تحصیلات تکمیلی گروه تسلیم نماید.

تبصره ۱. افزایش نیمسال دوم، برابر با نیمسال ششم تحصیلی با دریافت هزینه‌ی ثابت و متغیر (به ارزش تعداد واحدهای پایان‌نامه، در صورتی که پایان‌نامه را در نیمسال قبل انتخاب نکرده باشد؛ و در صورت دروس باقی‌مانده، به ارزش واحدهای پایان‌نامه و دروس باقی‌مانده) طبق تعرفه‌ی مصوب هیأت امنای دانشگاه امکان‌پذیر است و چنانچه دانشجو در این نیمسال دانش‌آموخته نشود، از ادامه‌ی تحصیل محروم می‌گردد.

تبصره ۲. در مجموع، مدت تحصیل در دوره‌ی کارشناسی ارشد نباید از ۳ سال، مشتمل بر ۶ نیمسال بیشتر شود.

۲) ثبت نام و انتخاب واحد

ماده ۱۰-۱. دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی بر اساس تقویم آموزشی دانشگاه ثبت نام و انتخاب واحد نماید. از این رو، دانشکده باید حداکثر سه هفته بعد از شروع هر نیمسال تحصیلی، اسامی دانشجویان ثبت نام نکرده را به دلیل عدم مراجعه، به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام نماید. بررسی علت عدم ثبت نام و تصمیم‌گیری نهایی در این باره بر عهده‌ی مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

۱۰-۱. لازم است دانشجو در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد درسی انتخاب کند.

۱۰-۲. چنانچه دانشجو با اراده و بدون دلیل موجه، کمتر از کف مجاز (۸) واحد اخذ نماید، آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی‌اش محاسبه خواهد شد و در صورتی که میانگین نمرات وی کمتر از ۱۴ باشد، مشروط قلمداد می‌شود؛ ولی در صورت کسب میانگین بالا، در شمار دانشجویان ممتاز قرار نمی‌گیرد.

۱۰-۳. دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از شرط اخذ حداقل واحد درسی معاف است و چنانچه میانگین نمرات وی در این نیمسال کمتر از ۱۴ باشد، مشروط تلقی می‌شود.

۱۰-۴. ارائه‌ی درس به صورت معرفی به استاد ممنوع است.

۱۰-۵. توصیه می‌گردد که گروه‌های آموزشی برنامه‌های درسی را به نحوی ارائه نمایند که دانشجو بتواند در هر نیمسال تحصیلی ۱۴ واحد انتخاب نماید و دوره‌ی آموزشی را در طی دو نیمسال (بدون احتساب واحدهای جبرانی) به پایان رساند.

تبصره. ارائه‌ی درس برای دانشجویان هر ورودی در هر روز بیش از ۶ واحد، مجاز نیست.

۶-۱۰. دروس ۳ واحدی یا بیشتر باید حداقل در دو نوبت و ترجیحاً در دو روز غیرمتوالی در هفته ارائه شوند.

۷-۱۰. دانشجو بعد از انتخاب پایان‌نامه، تا زمانی که از آن دفاع نکرده، در نیم‌سال(های) بعدی مطابق تقویم دانشگاهی ملزم به انتخاب آن است و در صورت دفاع، نمره‌ی پایان‌نامه در کارنامه‌ی آخرین نیم‌سال ثبت می‌گردد.

ماده‌ی ۱۱. در مؤسسه‌های آموزش عالی دولتی، آموزش رایگان برای هر دانشجو، در دوره‌ی کارشناسی ارشد صرفاً یک بار امکان‌پذیر است. از این رو، دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسب نمره‌ی قبولی در هردرس، برای انتخاب مجدد آن درس، موظف به پرداخت هزینه‌ی درس مربوط، مطابق تعرفه‌ی مصوب هیأت امنای دانشگاه است.

۳) حضور و غیاب

ماده‌ی ۱۲. حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس، الزامی است.

۱-۱۲. در صورتی که دانشجو در طول نیم‌سال تحصیلی در هر درسی بیش از $\frac{3}{16}$ مجموع جلسات آن درس، غیبت کند، نمره‌ی دانشجو در آن درس صفر ثبت می‌گردد.

۲-۱۲. در صورتی که دانشجو در جلسه‌ی امتحان پایان نیم‌سال یک درس غیبت کند، نمره‌ی آن درس صفر ثبت می‌شود.

۳-۱۲. الف) در صورتی که غیبت بیش از $\frac{3}{16}$ دانشجو در یک درس توسط دانشگاه موجه تشخیص داده شود، آن درس از مجموعه‌ی دروس انتخابی دانشجو حذف می‌گردد. ب) در صورتی که غیبت دانشجو در جلسه‌ی امتحان پایان نیم‌سال، توسط دانشگاه موجه تشخیص داده‌شود، آن درس از مجموعه‌ی دروس انتخابی دانشجو حذف می‌گردد. چنان‌چه در حالت‌های یادشده یا در هر حالت دیگری، واحدهای انتخابی یا باقی‌مانده‌ی دانشجو در پایان هر نیم‌سال به تشخیص دانشگاه، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده‌ی دانشجو به کمتر از ۸ واحد درسی برسد، آن نیم‌سال از نظر طول تحصیل برای دانشجو یک نیم‌سال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود، اما میانگین نمرات این نیم‌سال در مشروط شدن دانشجو بی‌تأثیر است.

۴-۱۲. شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه برای احراز مصادیق مشمول بند «۳-۱۲» می‌تواند مستندات لازم را حسب مورد به کمیسیون پزشکی دانشگاه یا کمیته‌ی منتخب تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارجاع دهد تا تصمیمات لازم اتخاذ و اجرا گردد.

تبصره. نحوه‌ی حضور دانشجو در جلسات کلاس درس در دوره‌های نیمه‌حضوری و غیرحضوری طبق شیوه‌نامه‌ی مصوب دانشگاه انجام می‌شود.

۴) حذف و اضافه

ماده‌ی ۱۳. دانشجو مجاز است بر اساس تقویم آموزشی دانشگاه در هر نیم‌سال تحصیلی فقط یک درس را حذف و اضافه؛ یا یک درس را حذف؛ یا یک درس را اضافه نماید. ضمناً حذف و اضافه مشروط به این است که سقف واحدها از حداقل ۸ واحد، کمتر یا از حداکثر ۱۴ واحد، بیشتر نشود.

ماده‌ی ۱۴. در شرایط خاص، دانشجو می‌تواند به‌صورت کتبی حذف تمام دروس یک نیم‌سال تحصیلی را بعد از تأیید استاد راهنما (در صورت مشخص‌شدن) از گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده درخواست نماید و در صورت موافقت و تأیید تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حذف نیم‌سال کامل تحصیلی به‌صورت با احتساب در سنوات امکان‌پذیر خواهد بود و تبعات آموزشی مترتب بر آن بر عهده‌ی دانشجوست.

تبصره‌ی ۱. درخواست حذف نیم‌سال تحصیلی باید حداکثر دو هفته قبل از شروع امتحانات انجام گیرد.

تبصره‌ی ۲. درخواست حذف نیم‌سال تحصیلی در طول تحصیل فقط برای یک بار امکان‌پذیر است.

ماده‌ی ۱۵. دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیرموجه درس یا دروس نیم‌سال به تشخیص دانشگاه، برای انتخاب مجدد آن درس، موظف به پرداخت هزینه‌ی درس مربوط، مطابق تعرفه‌ی مصوب هیأت امنای دانشگاه است.

تبصره. هزینه‌ی درس یا دروس حذفی باید در زمان درخواست حذف پرداخت شود.

۵) حذف اضطراری تکدرس

ماده‌ی ۱۶. شرایط حذف اضطراری تکدرس (فرم پیوست ۱) به قرار ذیل است:

۱) در صورت استفاده از حذف اضطراری تکدرس، سقف واحدهای انتخابی نباید به زیر حد نصاب (۸ واحد) کاهش یابد.

۲) به هنگام حذف اضطراری، رعایت پیشنهاد الزامی است.

۳) هر دانشجو در طول تحصیل دوره‌ی کارشناسی ارشد فقط برای یک بار مجاز به استفاده از حذف اضطراری تکدرس است.

۴) دانشجو از هفته‌ی آخر کلاس‌های هر نیمسال تا قبل از شروع هر امتحان، مجاز به استفاده از حذف تکدرس است.

۵) أخذ مجدد درس حذف شده، منوط به پرداخت شهریه‌ی متغیر بر حسب تعرفه‌ی سال ورود است.

۶) ارزیابی تحصیلی

ماده‌ی ۱۷. ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس توسط مدرس آن درس و براساس حضور و فعالیت دانشجو در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون کتبی مستمر و پایانی برای دروس نظری در طول و پایان هر نیمسال تحصیلی انجام می شود و بر مبنای عددی از صفر تا بیست محاسبه می گردد.

۱۷-۱. برگزاری امتحانات پایان نیمسال براساس تقویم آموزشی دانشگاه برای دروس نظری، الزامی است.

ماده‌ی ۱۸. مدرّسان هریک از دروس باید تا ده روز بعد از برگزاری امتحان هر درس، نمره‌ی آن درس را در سیستم اتوماسیون آموزشی، ثبت و قطعی کنند. ضمناً ضرورت دارد قبل از ثبت قطعی، نمرات را به صورت موقت اعلام کنند و حداقل ۷۲ ساعت برای اعتراض احتمالی دانشجویان به نتایج امتحانات و اعمال تجدید نظر، پیش‌بینی نمایند.

تبصره. شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه در صورت صلاحدید می‌تواند فرصت بیشتری را به اعلام و ثبت نمرات اختصاص دهد و در صورت اعلام رسمی معاون یا مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه به دانشکده‌ها قابل اجراست.

۱۸-۱. تغییر نمره بعد از اعلام و ثبت قطعی توسط استاد درس مجاز نیست.

ماده‌ی ۱۹. حداقل نمره‌ی قبولی در هر درس ۱۲ و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۴ است.

تبصره‌ی ۱. دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس، نمره‌ی قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره‌ی قبولی بگذراند، نمره یا نمره‌های مردودی قبلی در ریزنمرات تحصیلی دانشجو، فقط ثبت و باقی می‌ماند، اما این نمره‌ها در محاسبه‌ی میانگین کل دوره بی‌اثر و صرفاً آخرین نمره‌ی قبولی در آن درس، ملاک محاسبه‌ی میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره‌ی ۲. گذراندن دروس با استفاده از تبصره‌ی ۱، مشروطی دانشجو در نیمسال‌های قبل را خنثی نمی‌کند.

تبصره‌ی ۳. تسهیلات تبصره‌ی ۱ شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته‌ی انضباطی، نمره‌ی مردودی دریافت می‌کنند، نمی‌شود.

ماده ۲۰. چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود.

تبصره. دانشجویی که دو نیمسال تحصیلی، اعم از متوالی یا متناوب مشروط شود، از تحصیل محروم می‌گردد.

(۷) مرخصی تحصیلی، انصراف، اخراج و ترک تحصیل

ماده ۲۱. دانشجو می‌تواند به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی گروه و موافقت مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حداکثر به مدت یک نیمسال از مرخصی تحصیلی به صورت با احتساب در سنوات استفاده کند.

۱-۲۱. مرخصی به دلیل بیماری، مأموریت همسر یا والدین و نظایر آن، به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه به صورت بدون احتساب در سنوات خواهد بود. شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه برای احراز هر یک از مصادیق می‌تواند مستندات لازم را حسب مورد به کمیسیون پزشکی دانشگاه یا کمیته‌ی منتخب تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارجاع دهد تا تصمیمات لازم اتخاذ و اجرا گردد.

۲-۲۱. مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات به دلیل بیماری، مأموریت همسر یا والدین و نظایر آن، در صورت تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حداکثر یک نیمسال است.

۳-۲۱. تصمیم‌گیری در خصوص مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات به دلیل زایمان با شورای موارد خاص دانشگاه است.

۴-۲۱. دانشجو موظف است درخواست مرخصی خود را قبل از شروع ثبت نام در هر نیمسال تحصیلی به شورای تحصیلات تکمیلی گروه تحویل دهد.

۵-۲۱. به دانشجویان ورودی جدید در نیمسال اول تحصیلی مرخصی داده نمی‌شود، ولی در شرایط خاص در شورای تحصیلات تکمیلی گروه، قابل بررسی است.

۶-۲۱. در صورتی که دانشجو به مدت یک نیمسال، ترک تحصیل نماید، از ادامه‌ی تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۲۲. دانشجو می‌تواند به هر دلیل تقاضای انصراف از تحصیل نماید. در این صورت، باید درخواست انصراف خود را شخصاً و به صورت کتبی به اداره‌ی تحصیلات تکمیلی دانشکده تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا ۲ ماه از تاریخ ارائه‌ی درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر این صورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

۲۲-۱. شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه یک نیم‌سال بعد از صدور انصراف از تحصیل دانشجو تنها برای یک بار می‌تواند برای بازگشت به تحصیل دانشجو تصمیم‌گیری کند.

۲۲-۲. دانشجوی منصرف یا اخراج از تحصیل (به دلیل دو نیم‌سال مشروطی یا اتمام سنوات یا...) موظف است به تعهداتی که سپرده، عمل نماید.

تبصره. دانشجوی منصرف یا اخراج از تحصیل، در صورت تسویه حساب کامل با دانشگاه، می‌تواند طبق مقررات سازمان سنجش آموزش کشور مجدداً در آزمون شرکت نماید.

۸) انتقال، تغییر رشته و میهمان

ماده‌ی ۲۳. تغییر رشته، انتقال و میهمانی در دوره‌ی کارشناسی ارشد، ممنوع است.

۲۳-۱. انتقال از دوره‌ی شبانه به روزانه، نیمه‌حضور و مجازی به حضوری، اعم از روزانه، شبانه و از دانشگاه‌های غیردولتی به دانشگاه‌های دولتی، ممنوع است.

۲۳-۲. انتقال از یک شیوه به یک شیوه‌ی دیگر، با رعایت سنوات دوره، در صورت درخواست کتبی دانشجو، تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه، دانشکده و موافقت مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه مجاز است.

۲۳-۳. هردانشجو در شرایط خاص به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی گروه و موافقت شورای موارد خاص دانشگاه می‌تواند حداکثر دو نیم‌سال را در یکی از دانشگاه‌های دولتی به صورت میهمان بگذراند.

۲۳-۴. مجموع واحدهای گذرانده در نیم‌سال(های) میهمانی نباید از ۱۶ واحد بیشتر باشد.

۹) معادل‌سازی واحدها

ماده‌ی ۲۴. معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده‌شده‌ی دانشجو در دانشگاه / مؤسسه‌ی قبلی براساس نظر گروه آموزشی و با شرایط زیر امکان‌پذیر است:

الف) پذیرش دانشجو برای ورود به دوره، مورد تأیید وزارت متبوع باشد.

ب) دانشگاه / مؤسسه‌ی قبلی دانشجو در رشته‌ی تحصیلی، مورد تأیید وزارت متبوع باشد.

پ) سرفصل دروس گذرانده‌ی دانشجو براساس برنامه‌های مصوب شورای برنامه‌ریزی وزارت متبوع باشد.

ت) دوره‌ی آموزشی، حضوری باشد.

۲۴-۱. نمره‌ی دروس معادل‌سازی شده در میانگین کل دانشجو محاسبه می‌شود.

۲۴-۲. به ازای هر ۸ تا ۱۴ واحد از دروس معادل‌سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجوی کاسته می‌شود.

فصل چهارم

(۱) استادان راهنما، مشاور و ظرفیت پذیرش دانشجو

ماده‌ی ۲۵. استاد راهنما به پیشنهاد دانشجو و با موافقت یکی از اعضای هیأت علمی با مرتبه‌ی حداقل استادیاری و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده تعیین می‌شود.

۲۵-۱. استاد راهنما باید دارای حداقل چهار نیمسال سابقه‌ی تدریس در تحصیلات تکمیلی و یا یک سال سابقه‌ی تدریس در تحصیلات تکمیلی و یکسال تحقیق موفق با ارائه‌ی یک گزارش از تحقیقات خاتمه یافته و یا دارای مقاله‌ی علمی- پژوهشی مستخرج از تحقیقات مذکور پذیرفته در مجلات معتبر نمایه شده، باشد.

تبصره‌ی ۱. در موارد خاص، انتخاب استاد راهنما از اعضای هیأت علمی سایر دانشگاه‌ها به شرط احراز شرایط ماده‌ی ۲۵ و ۲۶ و ملحقات آن، و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه، بلامانع است.

تبصره‌ی ۲. چنانچه استاد راهنما از خارج از دانشگاه انتخاب شود، به‌جای شرط استادیاری، داشتن مدرک دکترا الزامی است.

۲۵-۲. دانشجو موظف است حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیلی، استاد راهنمای خود را انتخاب کند.

۲۵-۳. استاد مشاور، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه، از اعضای هیأت علمی همان گروه یا دانشگاه حداقل با مرتبه‌ی استادیاری یا متخصصان خارج از دانشگاه / مؤسسه انتخاب می‌گردد.

تبصره. چنانچه استاد مشاور از خارج از دانشگاه انتخاب شود، به‌جای شرط استادیاری، داشتن مدرک دکترا الزامی است.

ماده‌ی ۲۶. هر عضو هیأت علمی (به‌جز مشمولین «بند ۲۶-۲») بر اساس مرتبه‌ی علمی، حضور تمام وقت، عمل کرد مورد قبول و احراز شرایط مفاد «ماده‌ی ۲۵ و ۲۵-۱» می‌تواند از مجموع دانشجویان نوبت اول / روزانه و نوبت دوم / شبانه (به‌جز پردیس خودگردان) از هر ورودی حداکثر به قرار ذیل دانشجو بپذیرد و راهنمایی نماید:

الف) استاد تا ۵ دانشجو

ب) دانشیار تا ۴ دانشجو

تبصره. گروه‌های آموزشی‌ای که دوره‌ی دکتری نداشته یا بعضی از اعضای هیأت علمی دانشجوی دوره‌ی دکتری ندارند، شورای تحصیلات تکمیلی گروه، مجاز است از هر ورودی حداکثر تا ۲ دانشجو به سقف ظرفیت «ماده‌ی ۲۷» بیفزاید.

۲۶-۱. شرایط تعیین سقف تا ۵، ۴ و ۳ دانشجو به آماده‌بودن بسترهای لازم در دانشکده، مقتضیات گروه، رشته‌ی تحصیلی، مرتبه و توانمندی‌های اعضای هیأت علمی و عواملی نظیر این وابسته است که توسط شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده مشخص شده و در صورت تأیید تحصیلات تکمیلی دانشگاه، قابل اجراست.

تبصره. اعضای هیأت علمی می‌توانند در صورت تأمین اعتبار پایان‌نامه‌ها در قالب قراردادهای خارج از دانشگاه و عدم نیاز به امکانات مالی دانشگاه، مازاد بر سقف مذکور در «ماده‌ی ۲۷» دانشجو بپذیرند. پذیرش دانشجو بدین شیوه، منوط به تأیید قرارداد توسط معاونت پژوهشی دانشگاه و صدور مجوز معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

۲۶-۲. اعضای هیأت علمی که برای اولین بار اقدام به پذیرش دانشجو می‌نمایند، در صورت موافقت شورای تحصیلات تکمیلی گروه می‌توانند از هر ورودی فقط ۲ دانشجو بپذیرند.

۲۶-۳. شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه اختیار دارد بنا بر مقتضیات، در باره‌ی ظرفیت پذیرش دانشجو برای استادان راهنما تجدید نظر کند.

۲) پایان‌نامه

ماده‌ی ۲۷. پایان‌نامه آخرین مرحله‌ی دوره‌ی کارشناسی ارشد به شیوه‌ی آموزشی-پژوهشی است که دانشجو طی آن موظف است، تحت نظر استاد راهنما در یک زمینه‌ی مربوط به رشته‌ی تحصیلی خود به پژوهش بپردازد.

۲۷-۱. دانشجو موظف است حداکثر تا قبل از انتخاب واحد نیمسال سوم تحصیلی، موضوع پایان‌نامه‌ی خود را با نظر استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی انتخاب کند.

۲۷-۲. دانشجو موظف است موضوع و طرح پایان‌نامه‌ی خود را حداکثر تا پایان نیمسال سوم: (۱) به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی برساند؛ (۲) در سامانه‌ی تحصیلات تکمیلی ثبت نماید؛ (۳) در مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران (IRAN DOC) ثبت کرده و تأییدیه (کد رهگیری) آن را به معاونت پژوهشی دانشکده تحویل دهد. در صورت عدم تصویب، ثبت در سامانه و مرکز مدارک علمی، از ثبت نام در نیمسال چهارم محروم خواهد شد.

تبصره. دانشکده مجاز است برای جلوگیری از تراکم تصویب طرح پایان نامه‌ها در زمان محدود، حسب گروه‌های آموزشی مختلف، آن را زمان‌بندی کند.

۲۷-۳. نگارش طرح و پایان‌نامه باید بر اساس آخرین الگوی طرح تحصیلات تکمیلی دانشگاه و دستورالعمل نگارش آن انجام گیرد.

۲۷-۴. موضوع / عنوان پایان‌نامه بعد از تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی گروه، لازم است در «**کمیته‌ی تصویب پایان‌نامه و رساله‌ی دانشگاه**» مطرح شود و در صورت تصویب در این کمیته، رسمیت می‌یابد. این کمیته، حداقل مرکب است از:

(۱) مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه.

(۲) مدیر پژوهش و فناوری دانشگاه.

(۳) هیأت رئیسه‌ی هر دانشکده، شامل: الف) رئیس، ب) معاون آموزشی، پ) معاون پژوهشی.

(۴) مدیر گروه آموزشی مربوط.

(۵) کارشناس پژوهشی دانشکده.

۲۷-۵. مسؤولیت دریافت طرح پایان‌نامه‌ها از دانشجویان یا گروه‌های آموزشی، بررسی اولیه و طرح در کمیته‌ی تصویب با **معاونت پژوهشی دانشکده‌ها** است.

۲۷-۶. در صورت نیاز به اصلاحات در طرح پایان‌نامه در هر یک از مراحل تصویب، دانشجو ملزم به پیگیری نظرهای کمیته‌ی تصویب دانشگاه و اعمال آن‌هاست.

۲۷-۷. رئیس دانشکده نتایج کمیته‌ی تصویب را به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام نماید. مدیر تحصیلات تکمیلی نیز لیست دانشجویان و عناوین و هزینه‌های پایان‌نامه‌های مصوب را به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه اعلام کند و آن معاونت مسؤول پرداخت هزینه‌ها از اعتبارات مربوط است.

۲۷-۸. محلّ تشکیل جلسات کمیته‌ی تصویب، دانشکده‌های مربوط است و در صورت موافقت اعضای کمیته می‌تواند در محلّ دیگری تشکیل شود.

تبصره. اختیارات «بندهای ۲۷-۴ تا ۲۷-۸ ماده‌ی ۲۷، به استناد ماده‌ی ۳۸ آیین‌نامه‌ی آموزشی دوره‌ی کارشناسی ارشد سال تحصیلی ۱۳۹۴ به کمیته‌ی تصویب پایان‌نامه و رساله‌ی دانشگاه واگذار گردید.

فصل پنجم

(۱) دفاع از پایان نامه

ماده ۲۸. پیش شرط دفاع از پایان نامه، گذراندن کلیه واحدهای درسی، کسب میانگین کل بالای ۱۴، تصویب طرح پایان نامه در شورای تحصیلات تکمیلی گروه و کمیته تصویب دانشگاه در زمانهای مقتضی است. علاوه بر این، دفاع به شرطی امکان پذیر است که دانشجو آن را حداقل در یک نیمسال تحصیلی انتخاب کرده باشد و در پایان آن نیمسال بخواهد دفاع نماید.

ماده ۲۹. دانشجو پس از تدوین پایان نامه و تأیید استاد راهنما، موظف است در حضور هیأت داوران از آن دفاع نماید. هیأت داوران به قرار ذیل است:

(۱) استاد(ان) راهنما.

(۲) استاد مشاور.

(۳) دو داور به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه.

(۴) نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه به انتخاب رئیس دانشکده و بدون حق رأی.

تبصره. حضور استاد راهنما، هریک از داوران و نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه دفاع، الزامی است.

۲۹-۱. ریاست جلسه دفاع، نظارت بر حسن برگزاری، پیگیری انجام اصلاحات پیشنهادی داوران، محاسبه و ثبت نمره نهایی برعهده نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده است و سایر اختیارات او نیز در حدود «دستورالعمل وظایف نماینده تحصیلات تکمیلی» (پیوست ۲) است.

۲۹-۲. داوران دانشگاهی باید حداقل استادیار و غیر دانشگاهی، دارای مدرک دکترا باشند. در شرایط خاص و با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه، در صورتی که استادیار در رشته تخصصی مورد نظر در اختیار نباشد و یا داوران پیشنهادی از نظر تخصصی دارای ویژگیهای خاصی باشند، مراتب باید یک ماه قبل از تاریخ دفاع با ذکر دلایل، جهت طرح و تصویب به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارجاع گردد.

۲۹-۳. دانشجو حداقل سه هفته قبل از تاریخ دفاع، موظف به مراجعه به تحصیلات تکمیلی دانشکده و دریافت فرم مربوط (پیوست شماره ۳) و انجام مراحل اداری آن است.

تبصره ۱. بعد از صدور مجوز دفاع توسط تحصیلات تکمیلی دانشکده، اطلاعیه برگزاری دفاع باید حداقل یک هفته در معرض دید دیگران قرار گیرد.

تبصره ۲. جلسه دفاع از پایان نامه، یک جلسه عمومی است و ضرورت دارد که استادان و دانشجویان تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی مربوط در آن شرکت نمایند. همچنین شرکت سایر علاقه‌مندان به موضوع دفاع نیز مغتنم می‌باشد.

ماده ۳۰. ارزیابی دفاع از پایان نامه مطابق فرم مخصوص (پیوست شماره ۴-۱) و صورتجلسه دفاع (پیوست شماره ۴-۲) انجام می‌گیرد.

۳۰-۱. نمره پایان نامه در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح ذیل است:

- مردود (کمتر از ۱۴)
- متوسط (۱۴-۱۵/۹۹)
- خوب (۱۶-۱۷/۹۹)
- خیلی خوب (۱۸-۱۸/۹۹)
- عالی (۱۹-۲۰)

تبصره: نمره پایان نامه که توسط هیأت داوران تعیین شده، قابل تغییر نیست.

ماده ۳۱. چنانچه ارزشیابی پایان نامه غیرقابل قبول باشد، دانشجو مجاز است حداکثر در طول یک نیم‌سال در مدت مجاز تحصیل در جلسه دفاع شرکت و مجدداً از پایان نامه دفاع کند. دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از پایان نامه خود با موفقیت دفاع نماید، از ادامه تحصیل و دریافت مدرک تحصیلی محروم می‌گردد.

ماده ۳۲. دانشجو بعد از دفاع موفقیت‌آمیز از پایان نامه، ملزم به انجام موارد ذیل است:

۳۲-۱. در صورت نیاز به اصلاحات، موظف است حداکثر ظرف یک ماه آن را اعمال نماید.

تبصره. علاوه بر اصلاحات محتوایی، اصلاح جزئی عنوان پایان نامه به تشخیص هیأت داوران، بلامانع است.

۳۲-۲. تعهد نامه اصالت پایان نامه (پیوست شماره ۵) را امضا و در آغاز آن درج نماید.

۳۲-۳. نسخه‌های صحافی شده پایان نامه را به استادان راهنما، مشاور، کتابخانه و سایر مراجع قانونی تحویل دهد.

۳۲-۴. کد رهگیری پایان نامه را دریافت و به تحصیلات تکمیلی دانشکده تحویل دهد.

۲) دانش‌آموختگی

ماده‌ی ۳۳. ملاک دانش‌آموختگی، داشتن میانگین کلّ حداقل ۱۴ براساس واحدهای گذرانده‌ی آموزشی و دفاع از پایان‌نامه (بدون احتساب نمره‌ی پایان‌نامه در میانگین کلّ) است.

تبصره. چنان‌چه میانگین کلّ دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی دوره، کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو اجازه‌ی دفاع از پایان‌نامه را ندارد و تنها یک نیم‌سال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۱۰ واحد از درس‌هایی که با نمره‌ی کمتر از ۱۴ گذرانده است، میانگین کلّ واحدهای گذرانده را به حداقل ۱۴ برساند. در این صورت، اجازه‌ی دفاع از پایان‌نامه به وی داده می‌شود.

ماده‌ی ۳۴. چنان‌چه دانشجویی تمام واحدهای آموزشی دوره را با میانگین کلّ حداقل ۱۴ گذرانده باشد، ولی نتواند یا نخواهد از پایان‌نامه‌ی خود دفاع کند، با موافقت تحصیلات تکمیلی گروه می‌تواند در مدت مجاز تحصیلی، معادل تعداد واحد پایان‌نامه، واحد یا واحدهای درسی مرتبط را با رشته‌ی تحصیلی اخذ و با میانگین کلّ حداقل ۱۴ بگذراند تا در دوره‌ی مذکور به شیوه‌ی آموزشی دانش‌آموخته شود. نوع شیوه‌ی دانش‌آموختگی در دانش‌نامه، قید می‌شود.

۳۴-۱. اجرای ماده‌ی ۳۴ برای ارائه‌ی واحد یا واحدهای درسی در صورتی امکان‌پذیر است که تعداد دانشجویان متقاضی به حد نصاب تشکیل کلاس برسند. در غیر این صورت، تصمیم‌گیری در باره‌ی نحوه‌ی اجرا با شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

تبصره. دانشجویی که به هر دلیل نتواند دوره‌ی تحصیلی را به پایان برساند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی با ذکر نام دروس و نمره، به وی اعطا می‌شود.

ماده‌ی ۳۵. چنان‌چه دانشجو در حین تدوین پایان‌نامه اقدام به تخلف علمی (سرقه علمی، جعل، تقلب، کپی برداری و غیره) نماید و این موضوع از سوی دانشگاه اثبات شود، از ادامه‌ی تحصیل محروم و صرفاً گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده دریافت می‌کند.

تبصره. احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام پایان‌نامه از سوی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.

ماده‌ی ۳۶. تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع قابل قبول از پایان‌نامه در شیوه‌ی آموزشی-پژوهشی و یا زمان ثبت آخرین نمره‌ی درس در شیوه‌ی آموزشی است.

ماده ۳۷. چنانچه پایان‌نامه‌ی دانشجو براساس نظر هیأت داوران نیاز به اصلاحات داشته‌باشد، دانشجو موظف است حداکثر ظرف یک ماه نسبت به اعمال اصلاحات اقدام نماید و در طول دو هفته بعد از آن، امور مربوط به تسویه حساب و دانش‌آموختگی را انجام دهد. در این صورت، برای تاریخ دانش‌آموختگی، مطابق ماده ۳۷ اقدام خواهدشد. در غیر این صورت، وقفه‌ی ایجادشده از تاریخ دفاع، جزو افزایش سنوات تحصیلی دانشجو محاسبه شده و طبق ضوابط و حسب مورد، دانشجو مکلف به پرداخت شهریه‌ی ثابت و متغیر به ارزش واحدهای پایان‌نامه و متناسب با تعرفه‌ی زمان تسویه حساب، بابت سنوات (نیم‌سال‌های) اضافه خواهدبود.

ماده ۳۸. دانشگاه می‌تواند بخشی از اختیارات خود در این آیین‌نامه را به گروه آموزشی یا یک کمیته‌ی منتخب، تفویض کند.

ماده ۳۹. تصمیم‌گیری در باره‌ی موضوعات پیش‌بینی نشده در این شیوه‌نامه بر عهده‌ی شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۴۰. مسؤلیت حسن اجرای این آیین‌نامه و هرگونه پاسخ‌گویی قانونی مترتب بر آن و نیز نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده‌ی معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۴۱. این شیوه‌نامه در یک مقدمه، ۴۱ ماده و ۳۲ تبصره در دویست و نود و چهارمین جلسه‌ی شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، مورخ ۹۴/۱۰/۲۸ تصویب شد و در جلسه‌ی هیأت رئیسه دانشگاه، مورخ ۹۴/۱۲/۵، به تصویب رسید و مطابق آیین‌نامه‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته‌ی مصوب جلسه‌ی ۸۶۶، تاریخ ۱۳۹۴/۰۷/۰۴ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری صرفاً برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۴-۹۵ و بعد از آن لازم الاجرا است.

پیوست ها

فرم حذف اضطراری تکدرس، ویژه‌ی دانشجویان کارشناسی ارشد
نیمسال اول / دوم سال تحصیلی

نام و نام خانوادگی : شماره‌ی دانشجویی : دوره‌ی :
 رشته‌ی تحصیلی : تعداد واحد انتخابی نیمسال جاری :

شماره‌ی درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد واحد پس از حذف

۱) در صورت استفاده از حذف اضطراری تکدرس، سقف واحدهای انتخابی نباید به زیر حد نصاب (۸ واحد) کاهش یابد.

۲) به هنگام حذف اضطراری، رعایت پیشنیاز الزامی است.

۳) هر دانشجو در طول تحصیل دوره‌ی کارشناسی ارشد فقط برای یک بار مجاز به استفاده از حذف اضطراری تکدرس است.

۴) دانشجو مجاز به استفاده از حذف تکدرس از هفته‌ی آخر کلاس‌های هر نیمسال تا قبل از شروع هر امتحان است.

۵) اخذ مجدد درس حذف شده، منوط به پرداخت شهریه‌ی متغیر بر حسب تعرفه‌ی سال ورود است.

نام و نام خانوادگی دانشجو

تاریخ

امضا

تأیید آموزش دانشکده

با توجه به بررسی به عمل آمده، گواهی می‌شود که حذف درس فوق از نظر آموزشی بلامانع است.

دکتر

معاون آموزشی و دانشجویی دانشکده

تأیید امور مالی

پرداخت شهریه‌ی متغیر به مبلغ

ریال، براساس فیش شماره‌ی

بابت درس

مورد تأیید است.

مهر و امضای امور مالی دانشگاه

پیوست ۲

۱. انتخاب نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی برای دفاع از پایان‌نامه‌های دوره‌ی کارشناسی ارشد بر عهده‌ی رئیس دانشکده است.
۲. انتخاب نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی برای دفاع از رساله‌های دوره‌ی دکتری بر عهده‌ی معاون آموزشی یا مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.
۳. نمایندگان تحصیلات تکمیلی بدون حق رأی در جلسه‌ی دفاع حضور می‌یابند.

وظایف نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی قبل از دفاع

۱. تأیید رعایت فاصله‌ی زمانی لازم از تاریخ تصویب طرح/ پیشنهاد تا دفاع: برای پایان‌نامه‌های ارشد حداقل یک نیمسال تحصیلی و برای رساله‌های دکتری حداقل پایان یک سال تحصیلی.
۲. تطبیق استاد(ان) راهنما و مشاور(ان) با طرح پایان‌نامه و پیشنهادی مصوب گروه آموزشی یا کمیته‌ی تصویب.
۳. تطبیق عنوان و ساختار پایان‌نامه/ رساله با دستورالعمل‌های تدوین آن‌ها.
۴. تأیید ساختار مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله براساس شیوه‌ی نامه‌ی اجرایی.

وظایف نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی در جلسه‌ی دفاع و چگونگی برگزاری دفاع

۱. ریاست جلسه دفاع از پایان‌نامه/ رساله.
۲. نظارت کامل بر مراحل دفاع از پایان‌نامه/ رساله.
۳. توزیع فرم ارزیابی و دریافت نمرات از هیأت محترم داور و استخراج میانگین و ثبت آن‌ها در فرم‌ها مربوط بر اساس دستورالعمل‌های موجود.
۴. نظارت بر اصلاحات نهایی درخواستی توسط هیأت داوران که ابتدا توسط یکی از داوران و راهنما تأیید شده باشد.
۵. مسؤولیت دفاع از پایان‌نامه صرفاً بر عهده دانشجو است.
۶. هر یک از اعضای هیأت داوران موظف هستند در پایان جلسه‌ی دفاع نسبت به تکمیل و تحویل فرم نمره به نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی اقدام نمایند.
۷. زمان ایراد خطابه توسط دانشجو (۲۰-۳۰ دقیقه) است.
۸. مدت پرسش و پاسخ برای دوره‌ی ارشد حداکثر ۳۰ دقیقه برای داوران و برای دوره‌ی دکتری ۵۰ دقیقه، و ۵ دقیقه برای حاضران در جلسه.
۹. پاسخ به سؤالات داوران منحصراً بر عهده‌ی دانشجو است.
۱۰. اعلام رسمی خاتمه‌ی جلسه‌ی عمومی دفاع در قالب کلمات تشکرآمیز و قدردانی.

۱۱. نمره‌ی نهایی به صورت میانگین حسابی توسط نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی محاسبه و در فرم مربوط ثبت می شود و سپس به امضای اعضا می رسد.
۱۲. جمع بندی نمره‌ی مربوط به مقاله‌ی مستخرج از پایان نامه بر طبق دستور العمل توسط نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی اعمال می شود.
۱۳. دانشجو دکتری موظف است ظرف مدت دو ماه و ارشد یک ماه اصلاحات را اعمال نماید.

فرم درخواست دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

توسط استاد راهنما تکمیل شود	<p>نظر به این که خانم/ آقای .....، دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته ..... به شماره دانشجویی ..... پایان نامه خود را با عنوان: ..... به اتمام رسانده، موافقت خود را برای جلسه دفاع به قرار ذیل اعلام می‌دارد:</p> <p>زمان دفاع : روز ، تاریخ ، ساعت ،</p> <p>ضمناً استادان مدعو/ داویرا اولویت زیر پیشنهاد می‌گردند:</p> <p>۱. استاد راهنما: ..... ۲. استاد راهنما: ..... ۳. تاریخ و امضا: ..... ۴. تاریخ و امضا: .....</p>
کارشناس پژوهشی	<p>طرح پیشنهادی پایان نامه فوق در جلسه مورخ ...../...../۱۳ کمیته تصویب پایان نامه های دانشگاه به تصویب رسیده است. کارشناس پژوهشی دانشکده تاریخ و امضا</p>
کارشناس آموزشی	<p>خانم/ آقای .....، به شماره دانشجویی .....، کلیه واحدهای آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته ..... را با موفقیت گذرانده است. مراتب صرفاً جهت بلامانع بودن جلسه دفاع تأیید می‌گردد. کارشناس بخش تحصیلات تکمیلی دانشکده تاریخ و امضا</p>
معاونت آموزشی دانشکده	<p>با احترام، حسب پیشنهاد استاد راهنما و اعلام آمادگی دانشجوی فوق و براساس صورت جلسه مورخ ... /... /۱۳ کمیته تحصیلات گروه، اعضای کمیته داوران به شرح زیر، اعلام می‌گردد. لطفاً دستور فرمایید اقدام لازم را مبذول فرمایند:</p> <p>۱. استاد راهنما: ..... ۲. استاد مشاور: ..... ۳. استاد مدعو: ..... ۴. استاد مدعو: .....</p> <p>مدیر کمیته تحصیلات تکمیلی گروه تاریخ و امضا ۴. نماینده تحصیلات تکمیلی به انتخاب رئیس محترم دانشکده: رئیس دانشکده تاریخ و امضا</p>
آموزش تحصیلات تکمیلی دانشکده	<p>به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه، در صورت احراز شرایط دفاع، اقدام لازم به عمل آید. معاون آموزشی دانشکده تاریخ و امضا</p>

یادآوری های مهم:

۱. ارائه ریزنمرات دوره کارشناسی در هنگام دفاع از پایان نامه ضروری است.
۲. این فرم باید حداکثر تا سه هفته قبل از زمان پیشنهادی دفاع، تکمیل و به کارشناس بخش تحصیلات تکمیلی دانشکده تحویل گردد.
۳. دانشجوی موظف است تا دو هفته قبل از زمان دفاع، پایان نامه را به اعضای کمیته داوران تحویل دهد.

به نام خدا

پیوست ۴-۱

کاربرگ ارزشیابی پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد (به استناد ماده ۳۰-۱، نمره‌ی پایان‌نامه در میانگین کل محاسبه نمی‌شود)

مشخصات دانشجو:

نام و نام خانوادگی:	رشته‌ی تحصیلی:	سال ورود:
میانگین کل دروس بدون احتساب پایان‌نامه:		
تعداد نیم‌سال‌های تمدید شده:		

همکار محترم جناب آقای / خانم استاد محترم راهنما مشاور عضو هیأت داوران جلسه‌ی دفاع از پایان

نامه‌ی کارشناسی ارشد، لطفاً بر مبنای جدول زیر ارزشیابی فرمایید:

عنوان	حداکثر نمره در هر مورد	نمره‌ی پیشنهادی	ملاحظات									
۱. چگونگی تنظیم و تدوین مطالب و حسن نگارش - به کارگیری مناسب جدول‌ها، منحنی‌ها و شکل‌ها برای تشریح مطالب - کیفیت و کمیت استفاده از منابع، مآخذ و به روز بودن آن‌ها	۵											
۲. ارزش علمی یا کاربردی پایان‌نامه	۶											
۳. چگونگی تجزیه و تحلیل بحث و نتیجه‌گیری - ارائه‌ی نظرهای جدید و پیشنهاد برای ادامه‌ی کار	۴											
۴. چگونگی ارائه‌ی پایان‌نامه در جلسه‌ی دفاع - توانایی دانشجو در پاسخ به سؤال‌ها	۳											
۵- امتیازات پژوهشی مستخرج از پایان‌نامه: ۱-۵. پذیرش یا چاپ هر خلاصه مقاله در کنفرانس‌های معتبر (تا ۰/۵ نمره) ۲-۵. پذیرش مقاله توسط هیأت داوران، هر مقاله (تا ۰/۵ نمره) ۳-۵. پذیرش یا چاپ هر مقاله‌ی کامل در کنفرانس‌های معتبر (تا ۱ نمره) ۴-۵. پذیرش هر مقاله در مجلات علمی-ترویجی (تا ۱ نمره) ۵-۵. تولید دانش فنی، ثبت اختراع، اکتشاف و نوآوری تأیید شده توسط سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران، و آثار بدیع هنری مورد تأیید فرهنگستان هنر (کشور) (تا ۱/۵ نمره) ۶-۵. عقد قرارداد با مؤسسات و سازمان‌های خارج از دانشگاه به شرط حمایت مالی از پایان‌نامه (تا ۱ نمره) ۷-۵. پذیرش یا چاپ مقاله در مجلات معتبر علمی-پژوهشی (مطابق با آیین‌نامه‌ی ارتقا).	<table border="0"> <tr> <td rowspan="4" style="font-size: 4em; vertical-align: middle;">}</td> <td>۱</td> <td rowspan="4" style="font-size: 4em; vertical-align: middle;">}</td> <td>حداکثر</td> </tr> <tr> <td>۱</td> <td></td> </tr> <tr> <td>۱/۵</td> <td></td> </tr> <tr> <td>۱/۵</td> <td>نمره</td> </tr> </table>	}	۱	}	حداکثر	۱		۱/۵		۱/۵	نمره	<p>نماینده‌ی محترم تحصیلات تکمیلی! لطفاً ضمن تطبیق مستندات مربوط به هریک از بندها با محتوای پایان‌نامه، آن‌ها را ضمیمه فرمایید.</p>
}	۱		}		حداکثر							
	۱											
	۱/۵											
	۱/۵	نمره										
جمع کل نمره	۲۰											

یادآوری‌های مهم:

- ۱) حداکثر نمره برای بخش ۵ (امتیازات پژوهشی) ۲ نمره است.
- ۲) حداکثر نمره برای مجموع بندهای ۱-۵ تا ۶-۵، ۱/۵ نمره است.
- ۳) مقاله‌های مشمول بند ۲-۵ باید به همراه پایان‌نامه، جهت داوری، برای داوران محترم ارسال گردد. از این رو، ارائه‌ی آن در جلسه‌ی دفاع، امتیازی نخواهد داشت.
- ۴) حداکثر فرصت جهت انجام اصلاحات یک ماه بعد از تاریخ دفاع است.
- ۵) پیشنهادات اصلاحی داوران:

تاریخ و امضا

دانشگاه مازندران
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

صورت جلسه‌ی دفاع از پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد

دانشکده: .....

نام و نام خانوادگی: ..... شماره‌ی دانشجویی: .....

رشته‌ی تحصیلی: ..... دوره: ..... سال تحصیلی: .....

عنوان پایان نامه: .....

تاریخ دفاع: .....

نمره‌ی پایان نامه (به حروف) (به عدد): .....

با درجه‌ی عالی (۲۰-۱۹) - با درجه‌ی خیلی خوب (۱۸-۱۸/۹۹)

با درجه‌ی خوب (۱۶-۱۷/۹۹) - با درجه‌ی متوسط (۱۴-۱۵/۹۹) - مردود (نمره‌ی کمتر از ۱۴)

هیأت داوران :

امضا استادان راهنما :

امضا استادان مشاور :

امضا استاد مدعو :

امضا استاد مدعو :

امضا نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشکده :

تعهدنامه‌ی اصالت اثر

این جانب ..... دانش‌آموخته دوره‌ی کارشناسی ارشد / دکتری در رشته‌ی .....، گرایش..... که در تاریخ..... از پایان‌نامه‌ی / رساله‌ی خود با عنوان ..... با نمره‌ی ..... و کسب درجه‌ی ..... دفاع کرده‌ام، متعهد می‌شوم:

۱. مطالب مندرج در این پایان‌نامه / رساله، حاصل پژوهش و مطالعه بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران اعم از پایان‌نامه، کتاب، مقاله و ... استفاده کرده‌ام، با رعایت کامل امانت، مطابق مقررات، اقدام به ارجاع در متن و ذکر آن در فهرست منابع و مآخذ نموده‌ام.
۲. تمامی یا بخشی از این پایان‌نامه / رساله قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی به سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
۳. مقالات مستخرج از این پایان‌نامه / رساله کاملاً حاصل کار بوده و از هرگونه جعل داده و یا تغییر اطلاعات پرهیز کرده‌ام.
۴. از ارسال همزمان و یا تکراری مقالات مستخرج از این پایان‌نامه / رساله (با بیش از ۳ درصد) به مجلات و یا همایش‌های گوناگون خودداری نموده و می‌نمایم.
۵. کلیه‌ی حقوق مادی و معنوی حاصل از این پایان‌نامه متعلق به دانشگاه مازندران بوده و متعهد می‌شوم هرگونه بهره‌مندی و یا نشر دستاوردهای حاصل از این تحقیق، اعم از چاپ کتاب، مقاله، ثبت اختراع و غیره در زمان دانشجویی و پس از دانش‌آموختگی با مجوز معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه مازندران و استاد راهنما صورت گیرد.
۶. در صورت اثبات تخلف و نقض موارد (در هر زمان) مدرک تحصیلی صادر شده توسط دانشگاه مازندران بی‌اعتبار و ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا